

SCHOOLPLAN

2018/2022

het 4^e gymnasium

VOORWOORD

Het 4e Gymnasium had een schoolplan waarvan de geldigheid eind van het kalenderjaar 2017 afloopt. Het nieuwe Schoolplan, dat nu voor u ligt, geldt voor de jaren 2018 tot 2022. Sinds januari 2016 zijn we op school al bezig om dit nieuwe schoolplan vorm te geven en daar met alle medewerkers over na te denken. Wil een schoolplan echt richtinggevend kunnen zijn, dan is het van belang dat alle geledingen zich erin herkennen en de bedoelingen onderschrijven. Alle activiteiten binnen de school zijn immers gebaseerd op en gerelateerd aan dit schoolplan en bij alle activiteiten vragen we ons op basis van het schoolplan steeds af:

- Waar staan we?
- Waar willen we naar toe, wat is onze ambitie en wanneer willen we die gerealiseerd hebben?
- Wat willen we borgen en verankeren in onze organisatie?

Daarnaast dient het beleid van een school ook volgens de wet te worden vastgelegd in een schoolplan, dat steeds vier jaar geldig is. In een schoolplan worden de ambities en de doelstellingen van een school op hoofdlijnen omschreven en vastgelegd. Een schoolplan is daarmee een richtinggevend document voor het onderwijs en de ontwikkelingen van een school.

Het uitgangspunt bij het schrijven van het nieuwe Schoolplan is geweest dat we met elkaar in de afgelopen tien jaar al een heel goede, mooie en bijzondere school hebben neergezet, maar dat we nog meer zouden willen investeren in het volgen van de ontwikkelingen van onze leerlingen. En dat is geen sinecure. Daarover leest u in dit Schoolplan.

Onze school is een categoriaal gymnasium. Daarvan zijn er zo'n 40 in heel Nederland. Een categoriaal gymnasium is een schoolsoort en tegelijk ook een bijzonder soort school, maar deze aanduiding op zich is nog onvoldoende om de school te typeren.

Alle 40 categorale gymnasia blijken namelijk op onderdelen toch van elkaar te verschillen en zich op heel verschillende manieren te profileren. In dit Schoolplan beschrijven wij wat voor soort gymnasium het 4e Gymnasium is en hoe wij ons willen profileren.

Onze school wordt bevolkt door een bijzonder type leerlingen. Ze zijn cognitief begaafd, nieuwsgierig en onderzoekend van aard, hebben vaak meerdere talenten en een brede belangstelling. Bovendien laat de samenstelling van onze leerlingpopulatie een grote mate van diversiteit zien, die de veelzijdigheid van de bewoners van Amsterdam als wereldstad weerspiegelt.

'Onze school wordt bevolkt door een bijzonder type leerlingen. Ze zijn cognitief begaafd, nieuwsgierig en onderzoekend van aard, hebben vaak meerdere talenten en een brede belangstelling'

Wij vinden het belangrijk dat al onze leerlingen zich thuis voelen in onze omgeving waar leren mag, waarin je je werk doet om ervan te leren en waar "meer doen dan wat moet" normaal is. Leerlingen die leergierig en intelligent zijn stimuleren elkaar in hun ontwikkeling. Categorieel betekent voor ons, recht doen aan de behoeften van een leerling op gymnasiaal niveau. Het gaat erom dat een kind zich met medeleerlingen van min of meer gelijke intelligentie kan ontplooiën en opgeleid wordt voor de samenleving van de toekomst, hoe ongewis die soms ook is. Leerlingen niet alleen intellectueel uitdagen, maar ook op hun andere talenten en op sociaal emotioneel gebied steunen in hun weg naar volwassenheid, dat is onze opdracht. De kracht van categoriaal onderwijs is juist een min of meer homogene schoolbevolking optimaal bedienen in een stimulerende

leeromgeving, en er daarbij voor zorgen dat de nieuwsgierigheid en de verwondering gewekt blijven. En dat vooral ook in een leeromgeving waar leerlingen zich thuis en veilig voelen door de kleinschaligheid en de vertrouwdeheid van die schoolgemeenschap.

Dit Schoolplan beschrijft de kern van waar het in onze school om gaat en bevat een beknopte weergave van waar we ons de komende jaren op willen richten. Die beschrijvingen zijn nog niet altijd helemaal geconcretiseerd maar geven wel een duidelijke ontwikkelingsrichting aan.

Ons Schoolplan zal geflankeerd worden door activiteitenplannen per schooljaar, waarin we onze ideeën zoveel mogelijk in waarneembare, meetbare, doelen zullen beschrijven. Het eerste activiteitenplan zal van toepassing zijn op het schooljaar

2018 – 2019 en zal voor de zomervakantie van 2018 verschijnen. Dit geldt mutatis mutandis ook voor de volgende schooljaren. We hopen met deze inleiding duidelijk gemaakt te hebben wat voor soort document dit Schoolplan is en we hopen dat iedereen na lezing weet wat voor school wij willen zijn.

Namens de schoolleiding,

Hetty Mulder,
rector

INHOUD

SAMENVATTING IN RICHTINGGEVENDE UITSPRAKEN	03
VOORWOORD	04
INLEIDING	06
ONZE SCHOOL	07
MISSIE EN KERNWAARDEN	16
ONDERWIJSKUNDIG BELEID EN ZORG	20
PERSONEELSBELEID	24
KWALITEITSZORG	26
OVERIGE BELEIDSTERREINEN	28

SAMENVATTING IN RICHTINGGEVENDE UITSPRAKEN

Dit schoolplan bevat negen richtinggevende uitspraken die de koers van de school voor de komende vier jaar sterk zullen bepalen:

1	Het onderwijs op het 4e Gymnasium verandert van een cijfercultuur naar een feedbackcultuur.	6	De schoolleiding houdt zich bezig met beleid en personeelszaken; uitvoerende verantwoordelijkheden liggen lager in de organisatie.
2	De omgeving en de actualiteit hebben een grote rol in de dagelijkse lespraktijk.	7	Er wordt open en helder gecommuniceerd over ieders verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden.
3	We bieden begeleiding bij het overkomen van obstakels in het leerproces en extra uitdaging voor leerlingen die dat nodig hebben.	8	Beleid is op alle gebieden in overeenstemming met elkaar.
4	Samenwerking op alle niveaus wordt door de schoolleiding gestimuleerd en voorgeleefd.	9	Er wordt gewerkt met een formatieplan, een professionaliseringsplan, met activiteitenplannen en met projectplannen; deze worden steeds ingebed in het kader van het schoolplan.
5	De school streeft naar diversiteit onder leerlingen en personeel.		

Deze richtinggevende uitspraken staan ten dienste van onze missie:

Het 4e gymnasium wil eigentijds gymnasiaal leren toegankelijk maken voor iedereen met een VWO-advies;

en onze visie:

Op het 4e gymnasium staat de individuele ontwikkeling binnen een sociale context centraal.

INLEIDING

In september 2015 is samen met de onderwijscommissie, de leerlingenraad, de ouderraad en de MR een traject gestart om te komen tot een volledig nieuw schoolplan. In mei 2017 is de eerste complete versie gepubliceerd. Deze versie is getoetst aan uitvoerbaarheid in samenspraak met secties, mentorentams en andere activiteitengroepen. Dit heeft geleid tot een laatste ronde van aanscherpingen en toevoegingen waarmee in december 2017 de definitieve versie is voorgelegd aan de MR. Deze aanpak toont de grote betrokkenheid van de hele school en is daarmee een voorbeeld van hoe op school gewerkt wordt.

Het schoolplan bepaalt de algemene richting voor de komende vier jaar. In projectplannen en activiteitenplannen

worden concrete acties voorgesteld, die in kortere en langere perioden uitgevoerd worden.

Hoofdstuk 2 beschrijft de context van het schoolplan met daarin aandacht voor landelijke en lokale ontwikkelingen, de geschiedenis van de school en recente veranderingen als gevolg van het vorige schoolplan. Dit hoofdstuk is niet noodzakelijk om de volgende hoofdstukken te kunnen duiden en begrijpen en bevat ook veel feiten die lezers wellicht al bekend zijn. Het geeft echter wel inzicht in de

achtergronden van het nieuwe schoolplan. Hoofdstuk 3 bevat missie, visie en uitgangspunten en vormt daarmee de kern van het schoolplan.

De hoofdstukken 4, 5, 6 en 7 geven richting aan de ontwikkelingen die op een aantal beleidsterreinen ingezet worden. Concrete uitwerkingen van die ontwikkelingen vallen buiten de tekst van het schoolplan en zullen in activiteitenplannen en projectplannen de komende jaren vormgegeven, uitgevoerd en geëvalueerd worden.

ONZE SCHOOL

VESTIGING

Het 4e Gymnasium is in 2005 opgericht vanuit de behoefte meer leerlingen met een gymnasiumwens te kunnen plaatsen op een categoriaal gymnasium. Samenwerking tussen de drie reeds bestaande categoriale gymnasia, Onderwijsstichting Esprit en de Gemeente Amsterdam maakte de oprichting van een nieuw gymnasium mogelijk. Via een convenant is samenwerking tussen het bestuur van Onderwijsstichting Esprit en de Onderwijsstichting Zelfstandige Gymnasia (OSZG) vastgelegd, waardoor de school functioneert als een zelfstandig gymnasium binnen de brede bestuurskoepel van Onderwijsstichting Esprit. Met ingang van schooljaar 2017-2018 is de bestuurlijke samenwerking met de OSZG beëindigd en valt het 4e Gymnasium volledig onder Onderwijsstichting Esprit.

Sinds augustus 2016 is de school gevestigd in een klimaatneutraal gebouw aan de Archangelweg in de nieuwe wijk Houthavens. De wijk Houthavens bevindt zich op een relatief centrale plek in Amsterdam. De school richt zich op een brede groep leerlingen uit alle culturele en sociale lagen van de bevolking wat met deze locatie goed mogelijk is. Leerlingen komen vooral uit Amsterdam West, Amsterdam Noord en plaatsen in de noordelijke buitengebieden zoals Durgerdam en Landsmeer.

Amsterdam is een internationaal georiënteerde stad, waarbij in de toekomst van onze leerlingen, of dat nu studie of werk betreft, internationale contacten onontkoombaar een grote rol gaan spelen. In het onderwijs is aandacht hiervoor onvermijdelijk.

Er wordt nog volop gebouwd aan de Houthavens, waar naast woonruimte ook een asielzoekerscentrum gerealiseerd zal worden. Ook zijn er twee scholen voor primair onderwijs gevestigd, op een steenworp afstand. Rondom de Houthavens ligt een groot bedrijventerrein, de uitvalsroute naar de A10 en de Spaarndammerbuurt. Iets verderop ligt het stadscentrum van Amsterdam.

De wijk is goed bereikbaar per fiets en openbaar vervoer, parkeerruimte is beperkt.

SAMENWERKING OP ONDERWIJSGEBIED

Onderwijsstichting Esprit, waar Het 4e Gymnasium onderdeel van is, werkt met een onderwijsmanifest waarin de volgende vier pijlers worden benoemd:

- Grenzenloos leren
- Internationalisering - wereldburgerschap
- Amsterdam als leercontext
- Gelijke kansen - ongelijk onderwijs

Het 4e Gymnasium heeft daarnaast veel contact met de andere ¹ categorale gymnasia in Amsterdam.

Op landelijk niveau maakt de school deel uit van de Stichting Het Zelfstandige Gymnasium (SHZG), samen met 40 andere categorale gymnasia. Dit houdt onder andere in dat we werken vanuit de door die stichting geformuleerde gymnasiale uitgangspunten:

- 1 Het gymnasium bereidt leerlingen voor op het wetenschappelijk onderwijs;
- 2 Het gymnasium biedt eigentijds onderwijs;
- 3 Het gymnasium biedt onderwijs op hoog intellectueel niveau;
- 4 Het gymnasium levert een bijdrage aan de borging van de klassieke cultuur;
- 5 Het gymnasium levert een bijdrage aan de borging van het Europese erfgoed;
- 6 Het gymnasium biedt talentvolle leerlingen optimale mogelijkheden zich te ontplooiën;
- 7 Het gymnasium biedt leerlingen een veilige leeromgeving.

¹ Barlaeus, Vossius, Cygnus en Ignatius.

BREDE CONTEXT

Het 4e Gymnasium geeft haar onderwijs vorm binnen de context van landelijke en internationale trends op onderwijsgebied.

Landelijke trends zijn onder meer (o.a. volgens VO-raad):

- Gebruik van cloudcomputing (Google Drive bijvoorbeeld)
- Het werken met devices (tablets, laptops, smartphones)
- Een goede digitale infrastructuur (wifi, digitale borden)
- Adaptief leermateriaal en lessen (bijvoorbeeld formatieve evaluatie)
- Digitale persoonlijke leeromgevingen (zoals Magister)
- Digitale vaardigheden (21st Century Skills)

Internationaal ziet de OECD o.a. de volgende trends die invloed hebben op het onderwijs:

- Toenemende globalisering
- Veiligheid, emancipatie en ondernemerschap hebben een groter belang gekregen
- Verdergaande urbanisering
- Grotere variatie in gezinssamenstellingen
- Veel technologische ontwikkelingen

RECENTE ONTWIKKELINGEN BINNEN DE SCHOOL (O.A. VANUIT SCHOOLPLAN 2014-2018)

Onderwijskundig beleid en zorg

De school investeert in maatwerk in de klas door het organiseren van studiedagen rondom differentiatie, het werken met een kerncurriculum en het inzetten van formatieve evaluatie. Initiatieven op deze gebieden worden gestimuleerd en gefaciliteerd.

Voor een aantal meer- en hoogbegaafde leerlingen is maatwerk in de klas ontorekend. Om hen meer uitdaging te bieden zijn enkele extra mogelijkheden gecreëerd. Leerlingen in klas 1 en 2 wordt de mogelijkheid geboden om eigen projecten uit te voeren tijdens schooltijd, leerlingen in klas 2 en 3 kunnen het eindexamenprogramma voor filosofie volgen en in jaarlagen 4, 5 en 6 is

het Honoursprogramma van de SHZG ingevoerd. Een aantal leerlingen heeft versneld examen gedaan in één of meerdere vakken.

Er is geïnvesteerd in het vak film. Sinds 2015 kan dit vak afgesloten worden met een eindexamen. Daarmee kan een leerling in twee hedendaagse kunstvakken (drama en film) examen doen. In jaarlaag 5 is een profielreis gerealiseerd vanuit de vakken biologie en aardrijkskunde. Leerlingen die (een van) deze vakken volgen doen twee dagen onderzoek "in het veld".

Er is een overkoepelende leerlingvereniging² voor alle niet-lesgebonden leerlingactiviteiten opgericht, onder de naam Artes³. Zij verdeelt het activiteitenbudget in samenspraak met de MR en de OR, stimuleert de opstart en bewaakt de continuïteit van deze activiteiten.

De eerste toetsweken voor jaarlagen 1 t/m 4 zijn afgeschaft. De toetsen worden gespreid over het schooljaar om de werkdruk voor leerlingen beter te verdelen. Aan het eind van het schooljaar is er nog wel een toetsweek voor deze jaarlagen. In jaarlagen 5 en 6 wordt gewerkt met drie tentamenweken waarin de meeste PTA's staan gepland.

Door het samenvoegen van eerdere initiatieven rondom huiswerkbegeleiding is de huiswerkgroep opgericht. Deze fungeert als laagdrempelig huiswerkinstituut en is bedoeld voor leerlingen die geen toegang hebben tot externe huiswerkbegeleiding.

² Koepel van besturen in het voortgezet onderwijs

³ Organisation for Economic Cooperation and Development

‘Door vroegtijdige signalering van obstakels in het leerproces, investeringen in de kwaliteit van docenten in de onderbouw en gerichte scholingen voor mentoren is de doorstroom in de onderbouw sterk verbeterd’

Het gebouw biedt volop mogelijkheden voor het gebruik van digitale leermiddelen in de les (zowel door de docent als door de leerlingen). Zo is het wifi-netwerk voorbereid op intensief gebruik, hangt in elk lokaal een digitaal bord en wordt regelmatig gebruik gemaakt van laptopkarren. Er zijn continu 180 laptops beschikbaar voor het onderwijs.

In overleg met de ouderraad en het decanaat wordt voorlichting aan ouders zorgvuldig vormgegeven en gestructureerd. Voor ouders van leerlingen in leerjaar 1 is een start gemaakt met een cursus omtrent de begeleiding van hun kind in de overgang van de basisschool naar ons gymnasium.

De Spitsklas, waar leerlingen uit groep 8 kennismaken met gymnasiaal onderwijs, is

uitgebreid en verplaatst naar eerder in het schooljaar.

Door vroegtijdige signalering van obstakels in het leerproces, investeringen in de kwaliteit van docenten in de onderbouw en gerichte scholingen voor mentoren is de doorstroom in de onderbouw sterk verbeterd. Daarbij is de open schoolcultuur behouden gebleven.⁴

Er zijn taalcoördinatoren aangesteld die structureel aandacht besteden aan het taalniveau en de taalontwikkeling van de leerlingen. Enkele activiteiten die zij ondernemen zijn het regelmatig afnemen van de zogenaamde Diataaltoets, het aanbieden van specifiek taalonderwijs en het ondersteunen van leerlingen met dyslexie en andere taalgerelateerde problemen.

Uitvoering van de wet op Passend Onderwijs heeft geleid tot een sterke samenwerking met zorginstellingen en andere VO-scholen in de zorgstructuur. Er is enkele dagen per week een ouder-kind-adviseur op school aanwezig, naast een begeleider-passend-onderwijs. Ook zijn er verschillende mogelijkheden onderzocht om het mentoraat en het zorgcoördinaat te versterken.

⁴ Zie de doorstroomcijfers zoals gepubliceerd op Scholenopdekaart.nl en de resultaten van de jaarlijkse tevredenheidsenquête.

PERSONEELSBELEID

Er wordt gewerkt met een (Espritbreed) beleid voor de begeleiding van startende docenten in het onderwijs. Er is een driejarig programma ontworpen dat aansluit bij de opleidingsschool voor studenten. Verder is er een aanbod ontwikkeld voor individuele begeleiding van zittende docenten (voornamelijk coaching). De school maakt op bestuurs- en provinciaal niveau deel uit van enkele overlegorganen op dit gebied. Dit alles wordt gecoördineerd door een opleidingsteam.

Niet-lesgebonden taken worden toegewezen voor een periode van 3 jaar met een mogelijkheid tot eenmalige verlenging van nogmaals 3 jaar.⁵ Daarmee wordt roulatie van deze taken onder het personeel bevorderd.

KWALITEITSBORGING

Bij nieuwe initiatieven wordt gewerkt met projectplannen en vooraf benoemde doelstellingen, evaluatiecriteria en-momenten. De schoolleiding (en bij grote projecten ook de MR) toetst de evaluaties aan de doelstellingen.

Elk jaar wordt een tevredenheidsenquête afgenomen onder leerlingen en ouders van jaarlaag 1, 3 en 6. De resultaten worden gepubliceerd op de website Scholenopdekaart.nl, evenals de doorstroomgegevens, het slagingspercentage en de slagingsresultaten.

Intern werken we met een formatieplan en een begroting waarvan de realisatie jaarlijks besproken wordt met de MR en het bestuur.

⁵ In enkele specialistische gevallen wordt hiervan afgeweken.

In 2014 heeft de Inspectie voor het Onderwijs de beoordeling “voldoende” uitgesproken. Daarmee valt de school onder het basistoezicht.

OVERIGE BELEIDSGBIEDEN

Organisatie

Het aantal leerlingen is gegroeid van 738 in schooljaar 2013-2014 naar 828 in schooljaar 2017-2018. Redenen voor deze groei zijn een verbeterde doorstroom en een extra eerste klas in 2017-2018.

Het percentage onderwijzend personeel in de functie van Docent-1 is in de periode van 2014 tot 2016 nagenoeg gelijk gebleven op 43%, het percentage Hoofddocent vertoont een stijgende lijn van 27% in 2014 naar 35% in 2016.

Financiën

De financiële situatie van de school is gezond. In de begrotingen wordt rekening gehouden met een toenemende personele last door bevorderingen en anciënniteit.

Materieel- en huisvestingsbeleid

In eerste instantie was het 4e Gymnasium gehuisvest in hetzelfde gebouw als het Cartesius Lyceum aan het Van Oldebarneveltplein. Later is de school verhuisd naar de Houthavens, eerst in een tijdelijk gebouw aan de Stavangerweg, vanaf 2016 in een permanent gebouw aan de Archangelweg. In 2014 zijn de lokalen in het Klision-bijgebouw verplaatst naar de bovenste verdieping van de nieuwe basisschoollocatie naast het hoofdgebouw aan de Stavangerweg. De gymzaal naast het gebouw is afgebroken ten behoeve van nieuwbouw en er is gedurende twee schooljaren gebruik gemaakt van een gymzaal in de Spaarndammerbuurt. In 2016 is de noodzaak hiervoor komen te vervallen door het betrekken van de nieuwbouw aan de Archangelweg. Het uiteindelijke gebouw is gericht op 800 leerlingen en is klimaatneutraal van opzet.

Er is geregeld contact met de gemeente, het projectbureau Houthavens en de uitvoerders van de bouw rondom de school, voornamelijk met het oog op veiligheid voor de leerlingen.

Sinds 2016 werken we met een facilitair manager die alle zaken rondom het gebouw op zich neemt.

MISSIE EN KERNWAARDEN

MISSIE: EIGENTIJD'S GYMNASIAAL LEREN

De missie van Het 4e Gymnasium luidt:

Eigentijs gymnasium leren toegankelijk maken voor iedereen met een VWO-advies.

Voor iedereen met een VWO-advies:

Het 4e Gymnasium spant zich in om de leerling- en medewerkerspopulatie een afspiegeling te laten zijn van de diversiteit van de Amsterdamse bevolking. We doen ons best ook leerlingen aan te trekken die anders niet voor een gymnasiumopleiding zouden kiezen.

Gymnasium leren: We leren leerlingen zelfstandig nadenken, complexe zaken op een flexibele wijze belichten en de wereld om zich heen benaderen vanuit eigen en

andere perspectieven. Ze krijgen inzicht in en leggen verbanden tussen theorie en wat er om hen heen gebeurt.

Toegankelijk maken: In de begeleiding houden we rekening met de eigenheid van de leerling. Hieronder verstaan we de persoonlijkheid, achtergrond, overtuiging en talenten van iedere leerling. We stimuleren leerlingen zelf sturing te geven aan hun ontwikkeling en zetten didactische middelen in die hierbij aansluiten.

Eigentijs: We maken gebruik van in de praktijk bewezen en recente inzichten op didactisch en pedagogisch gebied en ontwikkelen die verder.

VISIE: INDIVIDUELE ONTWIKKELING BINNEN EEN SOCIALE CONTEXT CENTRAAL

We leiden leerlingen op om samen met anderen, op eigen wijze vorm te geven aan de maatschappij. Daarvoor is enerzijds een sterke verbinding met je omgeving nodig. Daarom betrekken we de wereld om ons heen bij ons onderwijs en besteden we aandacht aan actuele maatschappelijke ontwikkelingen.

Anderzijds is individuele kwaliteit van belang. Ontwikkeling van en waardering voor eigenheid vereisen een veilige schoolcultuur. De school is trots op de diversiteit onder leerlingen en medewerkers en wil deze behouden en stimuleren. Dit is de gezamenlijke verantwoordelijkheid van leerlingen, ouders en medewerkers.

Het leren op school is op die diversiteit afgestemd en alleen mogelijk door samenwerking met elkaar, in en buiten de les. Samenwerking is een wezenlijk onderdeel van onze cultuur en vormt het uitgangspunt voor de werkwijze van schoolleiding, medezeggenschapsraad, leerlingenraad en ouderraad.

Leerlingen en medewerkers maken keuzes, in de te volgen leerroute, in de manier waarop we met elkaar omgaan en in de activiteiten die naast de lessen worden ontplooid. Keuzes leren maken vereist kennis van jezelf, waarbij fouten maken en daarop reflecteren een wezenlijk onderdeel is van het leerproces.

De school ondersteunt de sociaal-emotionele en intellectuele ontwikkeling van iedere leerling, binnen de grenzen van de organisatie en de context van de missie.

We bieden onder meer extra uitdaging en begeleiding bij het overkomen van obstakels in het leerproces. Van leerlingen verwachten we ontwikkeling in de mate van zelfstandigheid en zelfredzaamheid. Van ouders verwachten we betrokkenheid bij de school en hun kind.

NADERE TOELICHTING OP MISSIE EN VISIE

Het 4e Gymnasium is in de eerste plaats een gymnasium. Bestudering van de klassieke talen en de Griekse en Romeinse cultuur helpt onze leerlingen begrijpen waarop de Westerse cultuur is gebaseerd en waardoor de Westerse blik tot stand is gekomen. Dit dient als referentiekader om hun eigen (culturele) identiteit te vormen en die van anderen te begrijpen.

Het 4e Gymnasium ziet “gymnasiaal leren” primair als een toename van de capaciteit om zelf na te denken en kennis en vaardigheden flexibel toe te passen. Daarnaast kunnen mensen door te leren steeds beter relativeren en zichzelf leren kennen. Op deze manier zijn mensen in staat complexe problemen op te lossen,

daarbij rekening houdend met verschillende perspectieven en zo een bijdrage te leveren aan het algemeen belang.

Ons onderwijs is bedoeld om manieren van denken aan te leren, een dialoog te kunnen voeren en empathie voor andere perspectieven te ontwikkelen. Daarbij werken we in ons onderwijs aan een authentieke relatie met de omgeving en respect voor anderen. Kennis van en begrip voor de omgeving is één van de redenen waarom de westerse klassieke oudheid een grote rol speelt in ons onderwijs.

We streven er naar leerlingen in staat te stellen te kunnen functioneren als wereldburgers. Dat betekent dat leerlingen voorbereid worden op een internationale omgeving waar zij in staat zijn te studeren, te werken, te leven, zich thuis te voelen, eraan bij te dragen zich in anderen te

verplaatsen, zichzelf te zijn, anders te zijn en te verbinden, nieuwsgierig te zijn en kansen te ontdekken in het onbekende.

Het omgaan met en leren van grote hoeveelheden kennis, invalshoeken en de diversiteit in de maatschappij is niet alleen een kwestie van hoge intelligentie. Metacognitieve vaardigheden zijn bepalender voor het leerrendement en het oplossen van complexe problemen dan intelligentie, motivatie en sociaal-culturele achtergrond. Het aanleren van deze vaardigheden is daarom noodzakelijk in ons onderwijs. Feedback geven en krijgen is daarbij één van de invloedrijkste interventies, wat onder andere vormgegeven wordt door te werken met formatieve evaluatie en toetsing.

‘We werken vanuit de overtuiging en het vertrouwen dat elke medewerker handelt om de gezamenlijk bepaalde doelen te bereiken’

UITGANGSPUNTEN VAN WAARUIT WE WERKEN

Om onze missie te bereiken zorgen we ervoor dat onze visie op een consistente wijze terugkomt in onze organisatievormen. Activiteitenplannen worden opgesteld in de geest van de visie. Voor incidentele impulsen wordt gewerkt met éénmalige projectplannen. Naast consistentie met missie en visie is interne consistentie tussen de verschillende beleidsgebieden een voorwaarde.

Om gedeeld eigenaarschap en samenwerking te stimuleren worden verantwoordelijkheden laag in de organisatie gelegd. We werken in samensturende teams: iedereen die betrokken is bij een bepaalde ontwikkeling

of activiteit (leidinggevend, medewerkers, ouders en leerlingen) neemt verantwoordelijkheid voor het bereiken van de gedeelde doelen.

We werken vanuit de overtuiging en het vertrouwen dat elke medewerker handelt om de gezamenlijk bepaalde doelen te bereiken. We werken in een omgeving waar verschillen van inzicht worden besproken, wat leidt tot een concretere uitwerking van de doelen. Open en heldere communicatie over ieders verantwoordelijkheid, taak en bevoegdheid vinden we erg belangrijk.

De schoolleiding stimuleert voortdurend het gesprek tussen alle betrokkenen over de gezamenlijke doelen en blijft die toetsen op consistentie en haalbaarheid.

ONDERWIJSKUNDIG

BELEID EN ZORG

Het 4e Gymnasium wil een omslag maken van een cijfercultuur naar een feedbackcultuur. Formatieve evaluatie speelt een grote rol in de lessen. We willen de samenhang tussen vakken duidelijk zichtbaar maken in onze wijze van lesgeven omdat die samenhang er in de wereld buiten school ook is. We stimuleren secties om met elkaar onderwijs in te richten en de actualiteit te betrekken in de les. Hierbij benaderen we de actualiteit vanuit verschillende invalshoeken, rekening houdend met de diverse (culturele) achtergronden van onze leerlingen.

In de onderbouw streven we naar een breed curriculum voor elke leerling (inclusief kunst, filosofie, digitale vaardigheden, ondernemerschap, wereldburgerschap, jezelf leren kennen). In de bovenbouw kan gekozen worden voor verdieping van deze

onderwerpen in het vakkenpakket (film, drama, filosofie en in de toekomst wellicht vakken als informatica en management & organisatie).

Na onze ervaringen met Fast Lane English klassen willen we, als extra keuze vanaf de onderbouw, versterkt talenonderwijs aanbieden, voor Duits, Frans, Engels, Nederlands, klassieke talen en andere moderne talen. Dit versterkte talenonderwijs kan zowel binnen als buiten het standaardcurriculum worden gestimuleerd.

We beschouwen de rol die kunstvakken in de persoonlijke ontwikkeling spelen als essentieel, met het medium film als een moderne verbindende kunstvorm. Dit komt onder andere terug in het vak film, vele culturele activiteiten, de brede kunstvakbasis in de onderbouw en de

mogelijkheid om in de vakken film en drama eindexamen te doen.

Met name in de bovenbouw zoeken we, binnen de mogelijkheden van de organisatie, naar maximale flexibiliteit in te volgen vakken en mogelijkheden tot afsluiten (ook rondom het profielwerkstuk), of aantal te volgen uur per vak. Dit om maatwerk te bieden en recht te doen aan verschillende behoeften van leerlingen.

We willen het rooster (duur van een lesuur/lesdag, niet-lesgebonden onderwijstijd, project-uren) zodanig aanpassen dat andere of nieuwe ideeën gefaciliteerd kunnen worden.

Kennis en vaardigheden op het gebied van digitale media hebben de afgelopen jaren een prominente rol gekregen binnen het onderwijs. Zowel onderwijsorganisaties

als de overheid benadrukken het belang van digitale geletterdheid. In het rapport Digitale geletterdheid in het voortgezet onderwijs (KNAW ⁶, 2012) wordt dit omschreven als het vermogen digitale informatie en communicatie verstandig te gebruiken en de gevolgen daarvan kritisch te beoordelen. Digitale geletterdheid omvat meerdere vaardigheden die elkaar deels overlappen: ICT-basisvaardigheden, Informatievaardigheden, Mediawijsheid en 'Computational thinking' - het kunnen inzetten van digitale middelen bij probleemoplossing.

Binnen de school proberen we deze vaardigheden zoveel mogelijk te integreren in het bestaande curriculum. Vakdocenten en mentoren krijgen hierbij ondersteuning van de mediathecaris/mediacoach, die

⁶ Koninklijke Nederlandse Academie voor de Wetenschappen

ook de onderlinge samenhang tussen de verschillende digitale vaardigheden in het curriculum bewaakt.

ICT-basisvaardigheden worden overal aangeleerd waar in een les computers en digitale programma's worden gebruikt. Informatievaardigheden komen aan bod wanneer in lessen of opdrachten onderzoek wordt gedaan met behulp van digitale bronnen. Bij verschillende vakken, maar specifiek in mentorlessen is er aandacht voor het gebruik en effect van sociale media en wordt gewerkt aan mediawijsheid.

De sociale, psychische en fysieke veiligheid van de leerlingen krijgt de continue aandacht van vakdocenten en mentoren. Daarbij worden zij ondersteund door onze zorgstructuur, die onder andere bestaat uit

'De sociale, psychische en fysieke veiligheid van de leerlingen krijgt de continue aandacht van vakdocenten en mentoren'

een zorgcoördinator die tevens optreedt als pestcoördinator, een docentbegeleider en iemand die leerlingen begeleidt bij problemen op het gebied van sociale vaardigheden. Via de zorgstructuur kan ook externe hulpverlening worden ingeschakeld. Hierbij zijn wij ons bewust van verschillen in behoefte en benadering vanuit de diverse (culturele) achtergronden van onze leerlingen en hun ouders. De veiligheid wordt jaarlijks gemonitord via een enquête, zie hoofdstuk 6. In het schoolondersteuningsprofiel (SOP) staat de verdere uitwerking van de door ons geboden zorg en begeleiding.

PERSONEELSBELEID

Het 4e Gymnasium werkt vanuit de overtuiging dat gemotiveerd personeel een eerste vereiste is voor het realiseren van onze onderwijsdoelen. Deze motivatie willen wij stimuleren via gedeeld eigenaarschap, een rechtvaardige belasting en op ontwikkeling gerichte scholing. De hoofdpdracht van de schoolleiding is om dit mogelijk te maken, gelijkwaardig aan het bepalen van beleid. Gedeeld eigenaarschap wordt bereikt door uitvoerende verantwoordelijkheden laag in de organisatie te leggen en te werken volgens het principe van samensturende teams.

Samenwerken en samen leren vormen ook in het personeelsbeleid de kern. Er is structurele overlegtijd, waarbij de samenstelling van het overleg flexibel is. Daarnaast bieden we de mogelijkheid voor intervisie- en coachingstrajecten, scholingen binnen en buiten de school en stimuleren we onderwijsvormen waarbij meerdere docenten gelijktijdig onderwijs verzorgen.

Samenwerking waarbij kennis en expertise efficiënt en snel worden verspreid bereiken we door te streven naar medewerkers die in minstens twee samenwerkingsverbanden actief zijn, liefst met een horizontaal en een verticaal belang (bijvoorbeeld in een sectie en in een mentoraat); dit stimuleert ook het denken vanuit verschillende perspectieven.

We werken, evenals in ons onderwijs, toe naar een feedbackcultuur in plaats van een afrekencultuur. In het functiebouwwerk

en de gesprekkencyclus staat voor al onze medewerkers ontwikkeling, mede gebaseerd op verkregen feedback, centraal.

In ons personeelsbestand streven we naar diversiteit in alle opzichten, vergelijkbaar met de diversiteit van de Amsterdamse bevolking en de diversiteit in (culturele) achtergrond van onze leerlingen. In de schoolleiding streven we naar evenredige vertegenwoordiging van mannen en vrouwen, geborgd door het beleid van Onderwijsstichting Esprit.

De professionaliseringsruimte van de medewerkers wordt voor de helft ingevuld met scholing op door de school bepaalde thema's, die de ontwikkeling zoals beschreven in dit schoolplan stimuleren. Deze thema's worden jaarlijks beschreven in een professionaliseringsplan waar

ook activiteiten worden gepresenteerd waar medewerkers aan kunnen deelnemen en uit kunnen selecteren.

We besteden aandacht aan de fysieke gesteldheid van medewerkers door beleid rondom duurzame inzetbaarheid te formuleren. Daarnaast besteden we aandacht aan begeleiding bij en het voorkomen van verzuim.

Onderwijzend personeel wordt geacht de vereiste bevoegdheden te bezitten om les te mogen geven in een bepaalde onderwijssoort en leerjaar en daarnaast de bekwaamheid op peil te houden. Het onderhouden van de bekwaamheid is één van de gespreksonderwerpen in de eerder genoemde gesprekkencyclus. Vanwege onze wens dat elke docent in alle jaarlagen lessen kan verzorgen gaat onze voorkeur uit naar onderwijzend personeel met een eerstegraads bevoegdheid.

KWALITEITSZORG

Voor het monitoren van de primaire onderwijsopdracht van onze school wordt gekeken naar in-, door- en uitstroomcijfers en examenresultaten. Deze monitoring is bedoeld om inzicht te krijgen in afwijkingen van een meerjarentrend, zodat oorzaken tijdig onderzocht kunnen worden. Indien nodig wordt er aangestuurd op verbetering in geval van een negatieve afwijking.

Tevredenheid en veiligheid worden onderzocht middels jaarlijkse enquêtes onder leerlingen en ouders van de jaarlagen 1, 3 en 6. Uitkomsten worden verspreid en besproken met medewerkers, de leerlingenraad en de ouderraad en gepubliceerd via Scholenopdekaart.nl. Bij opvallende afwijkingen van een meerjarentrend wordt aangestuurd op verbetering in geval van een negatieve afwijking.

Binnen Onderwijsstichting Esprit worden in het kader van kwaliteitszorg de volgende criteria bekeken:

- Het oordeel van de inspectie;
- Het slagingspercentage;
- De tussentijdse uitstroom van leerlingen;
- Het percentage docenten met bevoegdheid;
- Het opleidingsbudget en wat daarvan uitgegeven wordt;
- De tevredenheid van de medewerkers;
- De tevredenheid van ouders en leerlingen;
- De voortgang van het schoolplan (mate van de realisatie voorgenomen doelstellingen in het activiteitenplan).

In de gesprekkencyclus wordt op basis van feedback vanuit collega's, leerlingen en (incidenteel) ouders gesproken over persoonlijke ontwikkeling en mogelijke verbeterpunten. Deze worden vastgelegd en voortgang wordt besproken in een volgend gesprek. We werken hierbij met vaste gespreksleidraden. Van elk gesprek in dit kader wordt een verslag gemaakt. Dit verslag wordt ondertekend en toegevoegd aan het personeelsdossier.

'Ontwikkeling van medewerkers wordt ondersteund via scholingstrajecten binnen en buiten school en indien gewenst via begeleiding door interne en externe experts'

Ontwikkeling van medewerkers wordt ondersteund via scholingstrajecten binnen en buiten school en indien gewenst via begeleiding door interne en externe experts. Deze mogelijkheden worden uiteengezet in het jaarlijkse professionaliseringsplan. Daar worden ook de schoolbrede ontwikkelthema's aangegeven.

Ontwikkeling van de school wordt onderbouwd met projectplannen waarin ook aandacht is voor evaluatie en gewenste resultaten, vanuit een vast format. Evaluatiemomenten worden vastgelegd waarna bijstelling van het plan plaats kan vinden.

De MR speelt een actieve rol bij het bewaken van deze procedures.

OVERIGE

BELEIDSTERREINEN

ORGANISATIE

Het gebouw van Het 4e Gymnasium is gericht op 800 leerlingen. Dit aantal wordt bepaald door in- uit- en doorstroomgegevens. Op instroom wordt gestuurd, zowel in het aantal eerste klassen als ook in de zij-instroom in de andere jaren.

De school werkt sinds schooljaar 2017/2018 met een schoolleiding bestaande uit een rector en twee afdelingsleiders. De organisatie in de jaarlagen wordt verzorgd door jaarlaagcoördinatoren die een mentorenteam aansturen. Jaarlijks leidt het formatieplan tot het uitzetten van organisatietaken onder het personeel. Dit formatieplan wordt goedgekeurd door de MR.

FINANCIEEL BELEID

Het 4e Gymnasium gaat uit van een neutrale begroting. Het formatieplan geeft aan hoe de personele inzet in die begroting bepaald is. Hierdoor wordt ook de financiële ruimte voor overige posten bepaald. Er wordt gebruik gemaakt van diverse (onderwijs)stimulerende subsidies op landelijk en lokaal niveau om deze ruimte te vergroten en extra initiatieven te ondersteunen. Het taakbeleid en de leswaardering (opslagfactor) streven naar een realistische vergoeding voor uitgevoerd werk.

In de vrijwillige ouderbijdrage wordt een deel gereserveerd voor ondersteuning van leerlingen met ouders die minder draagkrachtig zijn, in de vorm van Het 4e Fonds. Het beheer van de ouderbijdrage

wordt door de school zelf vorm gegeven. De Ouderraad houdt namens de ouders toezicht op de besteding en verantwoording van de middelen uit de ouderbijdrage.

Het leermiddelenfonds wordt intern beheerd. Dat biedt flexibiliteit en gelegenheid tot het ontwikkelen van eigen materiaal door het team. Hierbij wordt samengewerkt met een externe leverancier.

MATERIEEL- EN HUISVESTINGSBELEID

Het 4e Gymnasium werkt met een meerjarig onderhoudsplan. Onder andere door gebruik van zonnepanelen is het energieverbruik laag maar zijn de onderhoudskosten hoog.

In het gebouw wordt veel gebruik gemaakt van ICT als ondersteuning van het onderwijs. Het gebouw is voorzien van een dekkend WiFi-sigitaal waar alle bewoners gelijktijdig gebruik van kunnen maken en elk lokaal heeft een digibord. Aanvullend zijn er laptopkarren voor algemene en examendoeleinden.

Colofon

- Tekst: Jeroen Bergamin en Hetty Mulder
- Begeleiding: Erik Jan Koeman
- Grafisch ontwerp: Sandra Broersen
- Fotografie: Gerry Hurkmans • www.gerryhurkmans.nl

